

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

1992-93

LSF nr 2

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att landstinget antar en blankettlag genom vilken den nya rikslagen om barnbidrag, som träder i kraft den 1 januari 1993, tillämpas även i landskapet.

Den nya rikslagen är en del av en större reform i riket och syftar till att förbättra kundservicen vid ansökan om och utbetalning av bidrag samt att rationalisera förvaltningen genom att överföra hela verkställigheten av barnbidraget från kommunerna till folkpensionsanstalten.

MOTIVERING

1. Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten rörande barnbidrag tillkommer riket enligt 11 § 9 punkten gällande självstyrelselag. Den 1 januari 1993 överförs behörigheten till landskapet enligt 18 § 12 punkten i den nya självstyrelselagen.

2. Gällande bestämmelser

Bestämmelser om barnbidrag finns i dag i en lag (FFS 541/48) och en förordning (FFS 547/48) om barnbidrag.

Enligt gällande bestämmelser betalar staten barnbidrag för uppehälle och uppfostran av alla i Finland bosatta barn under 16 år. Fortsatt barnbidrag betalas tills barnet fyllt 17 år. Beloppet av barnbidraget är graderat enligt antalet barn för vilka stödtagaren har rätt att lyfta barnbidrag. Barnbidragen erläggs av statens medel och är inte skattepliktig inkomst för stödtagaren.

Ansökan om barnbidrag görs hos socialnämnden i hemkommunen vilken även administrerar utbetalningarna av bidraget.

3. Bestämmelser i den nya rikslagen

Den 1 januari 1993 träder en ny barnbidragslag (FFS 796/92) i kraft. Genom lagen upphävs den nuvarande lagstiftningen om barnbidrag.

Den huvudsakliga ändringen i den nya lagen i jämförelse med gällande bestämmelser är att folkpensionsanstalterna skall handha all verkställighet av bidraget. Överföringen av verkställigheten är en del av en större reform genom vilket även andra stöd och bidrag skall överföras, däribland hemvårdsstödet, moderskapsunderstödet, underhållsunderstöden, studiestöden och det allmänna bostadsbidraget.

På verkställigheten skall bestämmelserna i sjukförsäkringslagen om moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning tillämpas i stället för såsom i dag socialvårdslagen.

Ansökan om barnbidrag skall göras hos folkpensionsanstalten och behöver inte längre ske på särskild blankett. Sålunda förenklas förfarandet då folkpensionsanstalten i de flesta fall, på basen av utbetald moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, redan har de uppgifter som behövs om bidragstagaren.

Förutom överföringen av verkställigheten innebär den nya lagen främst tekniska justeringar jämfört med de bestämmelser som i dag tillämpas i landskapet. Modern eller den som annars huvudsakligen har hand om barnets vård och fostran har rätt att lyfta barnbidrag för barn under 16 år. Fortsatt barnbidrag betalas till barn under 17 år.

Då barnet fyllt 15 år kan barnbidraget betalas till barnet självt om barnets fördel kräver det. Barnbidraget är 366 mk per kalendermånad, dock så att beloppet höjs för de följande barnen i familjen. För barn under tre år betalas ett förhöjt barnbidrag. Beloppen kan höjas av statsrådet om levnadskostnaderna stiger. Bidraget skall enligt lagen fortsättningsvis till fullo bekostas av staten. Eftersom lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet från och med 1993 bekostas barnbidrag som utbetalas på Åland av landskapet.

Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen om ändring av den nya barnbidragslagen. Ändringsförslaget innebär att det fortsatta barnbidraget för 16-åringarna slopas och att det egentliga barnbidragets utbetalningstid förlängs till att omfatta även 16-åringarna. Regeringen föreslår även att det förhöjda barnbidraget för barn under tre år slopas för barn som föds 1.1.1993 eller senare. Ändringarna förslås träda i kraft den 1 oktober 1993, dock så att det förhöjda barnbidraget slopas redan från och med 1 januari 1993.

4. Landskapsstyrelsens förslag

Då lagstiftningsbehörigheten rörande barnbidraget övergår den 1 januari 1993 har landskapet fyra alternativ för regleringen av barnbidraget.

1) Inga åtgärder vidtas	2) Rikslagen antas genom blankettlag		3) En landskapslag antas
Den gamla rikslagen tillämpas.	Den nya rikslagen tillämpas.		↓
↓	a) ↓	b) + Överenskommelse† ↓	↓
Kommunerna sköter verkställigheten.	Landskapsstyrelsen sköter verkställigheten.	Riket sköter verkställigheten.	LS/kommunerna sköter verkställigheten

Om inga åtgärder vidtas från landskapets sida skall den gamla rikslagen tillämpas i landskapet, varvid all administration ankommer på kommunerna. Som alternativ till detta kan landskapet genom blankettlag anta rikets bestämmelser, varvid administrationen ankommer på landskapsstyrelsen eller, med stöd av en överenskommelseförordning, på riket. Slutligen kan landskapet införa ett eget regelsystem genom antagande av en landskapslag om barnbidrag, varvid administrationen ankommer på landskapsstyrelsen eller kommunerna. Finansieringen ankommer i samtliga fall på landskapet.

Landskapsstyrelsen anser att ett centralt system för administrationen av barnbidragen är ändamålsenligast för kommunerna eftersom de personalresurser i kommunen som idag ägnas de rutinåtgärder som barnbidraget medför då frigörs för socialt arbete. Landskapsstyrelsen anser det dock inte ändamålsenligt att landskapet bygger upp av ett eget centralt system för administrationen eftersom kostnaderna är

oskäligt höga i förhållande till den nytta ett eget system bereder landskapet.

Landskapsstyrelsen föreslår därför att rikets nya barnbidragslag antas såsom blankettlag. Landskapsstyrelsen har därefter för avsikt att förslå en överenskommelseförordning genom vilken folkpensionsanstalten åläggs att handha administrationen även i landskapet.

I riket överförs verkställigheten av hemvårdsstödet vid samma tidpunkt som verkställigheten av barnbidraget. Landskapsstyrelsen anser dock att hemvårdsstödet fortsättningsvis skall skötas av kommunerna eftersom en helhetssynen över den kommunala dagvården annars försvåras. Även den kommunala servicen skulle bli lidande av en överföring eftersom utbetalningen av hemvårdsstödet är beroende av prövning och ansökan om stöd ofta föregås av omfattande rådgivning och information, vilket folkpensionsanstalten saknar resurser för.

Lagen föreslås träda i kraft så fort som möjligt efter att rikslagen trätt i kraft.

5. Förslagets ekonomiska verkningar

Genom överföringen av uppgifter från kommunerna till folkpensionsanstalten frigörs i viss mån personalresurser i kommunerna. Endast i de största kommunerna frigörs dock personalresurser i sådan grad att direkta ekonomiska inbesparingar är möjliga. De minskade lagstadgade uppgifterna medför att kommunernas landskapsandelar minskar i motsvarande mån.

De ändringar av den nya lagen som regeringen föreslagit innebär som helhet en inbesparing för landskapet i jämförelse med det ursprungliga förslaget. Utsträckandet av det egentliga barnbidraget till 16-åringarna medför ingen nämnvärd kostnadsökning för landskapet eftersom samtliga 16-åringar redan i dag torde erhålla fortsatt barnbidrag. Slopandet av det förhöjda barnbidraget innebär att landskapets kostnader för barnbidraget sjunker med ca 385 000 mk år 1993. År 1996, då ingen årskull längre omfattas av det förhöjda barnbidraget blir inbesparingen ca 1 150 000 mk¹.

Folkpensionsanstalten kommer inte i detta skede att uppbära några kostnader av kommunerna eller landskapet trots att förvaltningsbehörigheten tillkommer landskapet.

6. Förslagets samhälleliga verkningar

För den enskilde bidragsmottagaren innebär överföringen ett förenklat ansökningsförfarande då folkpensionsanstalten redan har de uppgifter som fordras för utbetalning av barnbidraget.

¹ Summorna är uträknade utgående från årskullar á 300 barn. Beloppet av det förhöjda barnbidraget har varit 107 mk/månad.

Överföringen minskar rutinuppgifterna inom kommunens sociala sektor vilket gör att ökade resurser kan användas för socialt arbete.

7. Beredningsarbetet

Kommunerna har beretts tillfälle att yttra sig över lagförslaget varvid en klar majoritet har ställt sig positiva till förslaget.

Landskapsstyrelsen föreslår att landstinget antar följande lag.

LANDSKAPSLAG
om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §

Barnbidragslagen (FFS 796/92) skall tillämpas i landskapet Åland.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1993.

Mariehamn den 8 oktober 1992

Vice landtråd

Harriet Lindeman

Lagberedningssekreterare

Lotta Wickström-Johansson

INNEHÅLL

Nr		Sidan
796	Barnbidragslag	2157
797	Lag om stöd för hemvård av barn	2161
798	Lag om ändring av 11 a § lagen om barndagvård	2167
799	Förordning om patent- och registerstyrelsen	2168
800	Förordning om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen	2171

Nr 796

Barnbidragslag

Given i Helsingfors den 21 augusti 1992

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Barnbidrag betalas enligt denna lag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 16 år. Dessutom betalas fortsatt barnbidrag för ett barn som inte har fyllt 17 år. Om inte något annat stadgas i denna lag, gäller i fråga om fortsatt barnbidrag det som stadgas om barnbidrag.

Vid tillämpningen av denna lag anses ett barn vara bosatt i Finland också under den tid barnet tillfälligt vistas utomlands utan att där få någon förmån som kan jämföras med barnbidrag. Vistelsen anses inte vara tillfällig, om barnet har bott utomlands utan avbrott i mera än sex kalendermånader, om vistelsen utomlands inte beror på att barnet finns hos en person som studerar i en högskola eller annan läroanstalt utomlands och som enligt 6 § har rätt att lyfta barnbidrag, eller på att barnet självt studerar utomlands.

Barnet anses också vara bosatt i Finland om barnet är med en hos finska staten anställd, till barnbidrag berättigad person utomlands eller hos en sådan person i utvecklingsamarbetsuppgifter eller missionsarbete utomlands som har hemort i Finland enligt lagen om befolk-

ningsböcker (141/69). Ett villkor är dessutom att barnet är finsk medborgare.

2 §

Sammanjämkning av förmåner

Från barnbidraget kan dras av en förmån som enligt en främmande stats lagstiftning eller ett för Finland bindande eller annat internationellt avtal betalas för samma barn för samma tid.

3 §

Verkställighet

Folkpensionsanstalten handhar uppgifterna enligt denna lag.

Om inte något annat stadgas i denna lag tillämpas vid verkställigheten av lagen i tillämpliga delar vad sjukförsäkringslagen (364/63) stadgar om verkställigheten av moder-, faderskaps- och föräldrapenning.

4 §

Finansiering

Staten betalar till folkpensionsanstalten ersättning för kostnaderna för förmånerna enligt denna lag.

Folkpensionsanstalten skall 5 vardagar före den i 10 § angivna betalningsdagen meddela staten antalet barnbidrag som skall betalas den månaden.

Staten skall på basis av det meddelande som anges i 2 mom. till folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före dagen för betalningen av barnbidragen.

5 §

Verksamhetsutgifter

De verksamhetsutgifter som verkställigheten av denna lag orsakar räknas som verksamhetsutgifter för folkpensionsanstalten.

6 §

Rätt att lyfta barnbidrag

Rätt att lyfta barnbidraget har den som mottagare meddelade förälder till eller vårdnadshavare för barnet i vars vård barnet är. Om det uppstår oklarhet om vem som har rätt att lyfta barnbidraget, har den person rätt att lyfta bidraget som huvudsakligen har hand om barnets vård och fostran.

Om någon annan person än en som anges i 1 mom. har hand om barnets vård och fostran har han rätt att lyfta barnbidraget.

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 366 mark per kalendermånad.

För en i 6 § avsedd person som har rätt att lyfta barnbidrag är bidraget dock för det andra barnet 413 mark, för det tredje 512 mark, för det fjärde 645 mark samt för det femte och varje följande barn 842 mark per kalendermånad. Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 366 mark per kalendermånad.

Det fortsatta barnbidraget är 366 mark per kalendermånad och det påverkar inte barnbidragen för övriga barn.

Barnbidraget för ett barn som inte har fyllt tre år betalas höjt med 107 mark per kalendermånad.

8 §

Betalningstid

Barnbidraget betalas från ingången av kalen-

dermånaden efter den då barnet föddes eller rätten till barnbidrag inträdde, till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 16 år. Fortsatt barnbidrag betalas till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 17 år.

Om barnet avlider eller om det inträffar en sådan förändring i förhållandena att rätten till barnbidrag upphör, betalas barnbidrag inte längre från ingången av kalendermånaden efter förändringen.

Fortsatt barnbidrag betalas inte från ingången av den kalendermånad från vars ingång barnet börjar få invaliditetspension enligt folkpensionslagen (347/56).

9 §

Ansökan

Barnbidrag söks hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

Bidrag beviljas inte utan särskilda skäl retroaktivt för en längre tid än sex kalendermånader före ansökan.

10 §

Betalningssätt. Förlust av barnbidragspost

Barnbidraget betalas kalendermånadsvis in på det konto som den som har rätt att lyfta bidraget meddelar i en penninginrättning i Finland. Social- och hälsovårdsministeriet bestämmer betalningsdagen.

Ett enskilt barnbidragspost kan dock betalas på något annat sätt än det som anges i 1 mom., om det inte är möjligt att betala in bidraget på kontot eller den som har rätt att lyfta det anger någon särskild orsak som folkpensionsanstalten godkänner.

Mottagaren mister ett barnbidragspost som inte har lyfts inom sex kalendermånader från utgången av den kalendermånad under vilken det har kunnat lyftas, om det inte av särskilda skäl anses skäligt att besluta något annat.

11 §

Betalning under tiden för anstalts- eller familjevård

Om barnet på kommunens bekostnad vårdas i anstalts- eller familjevård under en längre tid än en kalendermånad, betalas barnbidraget på framställning av kommunen från ingången av den kalendermånad som följer på den då vården började till den kommun som i första

hand svarar för vårdkostnaderna. Med barnbidraget skall därvid gottgöras de vårdkostnader som en enskild person, kommunen eller staten svarar för. Ett eventuellt överskott skall utges till den som har rätt till barnbidraget.

Om barnet så som avses i familjevårdarlagen (312/92) är placerat i familjevård, kan folkpensionsanstalten efter att ha hört socialnämnden berättiga familjevårdaren att lyfta barnbidraget.

12 §

Utbetalning i specialfall

Utan hinder av 6 och 11 §§ kan folkpensionsanstalten när barnets fördel kräver det efter att ha hört socialnämnden besluta att barnbidraget betalas till barnet självt, om det har fyllt 15 år.

Av särskilt vägande skäl kan folkpensionsanstalten när barnets fördel kräver det på framställning av socialnämnden bestämma att barnbidraget skall betalas till den andra av barnets föräldrar eller vårdnadshavare, till någon annan lämplig person eller till socialnämnden för att användas för barnets underhåll.

13 §

Anmälningstiden när bidragslyftaren byts

En kommun skall göra sin i 11 § 1 mom. och en socialnämnd sin i 12 § 2 mom. nämnda framställning om ändring i utbetalningen av barnbidrag hos folkpensionsanstalten senast 2 veckor innan den betalningsdag som avses i 10 § 1 mom. infaller.

14 §

Återkrav

Om barnbidrag har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, skall det som har betalats utan grund återkrävas. Ett barnbidrag kan dock inte återkrävas, om det betalades tidigare än fem år före det orsaken till utbetalningen utan grund kom fram.

Återkrav kan frångås helt eller delvis, om det att stödet betalades utan grund inte berodde på svikligt förfarande av den som har rätt att lyfta barnbidraget eller hans företrädare eller om det utan grund betalda beloppet är litet.

Belopp som skall återkrävas kan kvittas mot barnbidragsposter som senare skall betalas till mottagaren.

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas såsom en dom med laga kraft.

15 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med folkpensionsanstaltens beslut får söka ändring i det hos socialförsäkringsnämnden och den som är missnöjd med nämndens beslut hos prövningsnämnden. Om socialförsäkringsnämnden och prövningsnämnden stadgas i sjukförsäkringslagen.

Besvärsskriften skall lämnas in till folkpensionsanstaltens lokalbyrå eller besvärsmyndigheten inom 30 dagar från det besväranden har fått del av beslutet.

Folkpensionsanstaltens beslut skall trots ändringssökande följas till dess saken har avgjorts genom ett beslut med laga kraft.

16 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som ansöker om barnbidrag är skyldig att meddela folkpensionsanstaltens lokalbyrå de uppgifter som behövs för beviljande av bidraget, så som folkpensionsanstalten bestämmer. Den som har rätt att lyfta bidraget är också skyldig att meddela alla förändringar som påverkar det.

Kommunen skall underrätta folkpensionsanstalten, om den känner till att barnet är i anstalts- eller familjevård som avses i 11 § eller har flyttat till en annan kommun.

Statliga, kommunala och andra offentlig-rättsliga samfunds myndigheter samt sjukhus och andra vårdinrättningar är skyldiga att avgiftsfritt lämna folkpensionsanstalten och besvärsmyndigheterna enligt denna lag uppgifter som de förfogar över och som behövs för avgörande av ärenden som gäller barnbidrag.

Folkpensionsanstalten har när den avgör ärenden enligt denna lag rätt att också använda uppgifter som den erhållit för avgörande av andra förmåner som den har hand om.

17 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Barnbidrag får inte mätas ut.

Ett avtal som avser att överföra en rättighet enligt denna lag på någon annan är ogillt.

18 §

Tystnadsplikt

De som handhar uppgifter enligt denna lag får inte utan tillstånd av den som saken gäller för en utomstående röja en enskilds eller en familjs hemlighet, som de på grundvalen av sin ställning eller uppgift har fått veta.

Det som stadgas i 1 mom. hindrar inte att saken delges den som enligt lag har rätt att få vetskaper om saken.

19 §

Brott mot tystnadsplikten

Den som bryter mot tystnadsplikten enligt 18 § skall för *brott mot tystnadsplikten i fråga om barnbidrag* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för en gärning som anges i 1 mom., om inte sakägaren har anmält gärningen till åtal.

20 §

Avvikelser från lagen

Avvikelse får göras från denna lag på grundvalen av ett internationellt avtal som binder Finland.

21 §

Rätt att höja barnbidragen

Om levnadskostnaderna har stigit har statsrådet rätt att höja de i 7 § nämnda barnbidragen högst i motsvarighet till stegringen i levnadskostnaderna beräknat från april 1962.

Helsingfors den 21 augusti 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

22 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

23 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Genom denna lag upphävs lagen den 22 juli 1948 om barnbidrag (541/48) med senare ändringar.

Om det i en lag, en förordning eller ett beslut som har givits eller utfärdats före ikraftträdandet hänvisas till lagen om barnbidrag, som upphävs enligt 2 mom., skall hänvisningen i tillämpliga delar anses avse motsvarande stadgande i denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

24 §

Övergångsstadganden

Barnbidrag som betalas när denna lag träder i kraft ändras från och med den 1 januari 1993 utan ansökan till bidrag enligt denna lag.

Folkpensionsanstalten avgör räknat från den 1 januari 1993 alla barnbidragsärenden enligt denna lag. Om rätten till barnbidrag härvid har börjat före ikraftträdandet, tillämpas i ärendet med avseende på tiden före ikraftträdandet den lag som anges i 23 § 2 mom., utom i fråga om verkställigheten.

Ett barnbidragsärende som väckts före ikraftträdandet avgör dock socialnämnden i fråga om tiden före den 1 januari 1993 enligt den lag som anges i 23 § 2 mom.

Kommunen samt social- och hälsostyrelsen skall innan denna lag träder i kraft till folkpensionsanstalten överlämna de uppgifter som de förfogar över och som behövs i fråga om barnbidragen.

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av barnbidragslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att barnbidragslagen ändras så att barnbidraget från den 1 oktober 1993 betalas graderat enligt antalet barn för alla barn som inte har fyllt 17 år. Dessutom föreslås det att lagen ändras så att förhöjt barnbidrag för barn under tre år inte längre betalas för barn som föds den 1 januari 1993 eller senare.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 oktober 1993. Ändringen som gäller barnbidrag för barn under tre år avses dock träda i kraft redan från ingången av 1993.

MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

1.1. Nuläget

Systemet med barnbidrag infördes den 1 oktober 1948 genom lagen om barnbidrag (541/48). Stadgandena om fortsatt barnbidrag togs in genom en lag om ändring av lagen om barnbidrag (1055/85) som trädde i kraft den 1 oktober 1986.

Enligt 1 § 1 mom. i den nya barnbidragslagen (796/92), som träder i kraft den 1 januari 1993, betalas barnbidrag för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 16 år. Dessutom betalas fortsatt barnbidrag för ett barn som inte har fyllt 17 år.

Enligt 7 § 1 mom. i lagen är barnbidraget 366 mk per kalendermånad. Enligt paragrafens 2 mom. är barnbidraget för en person som har rätt att lyfta barnbidrag dock för det andra barnet 413 mk, för det tredje 512 mk, för det fjärde 645 mk samt för det femte och varje följande barn 842 mk per kalendermånad. Enligt 3 mom. uppgår det fortsatta barnbidraget till basbeloppet och det påverkar inte

barnbidraget för övriga barn. Enligt 4 mom. betalas barnbidraget för ett barn som inte har fyllt tre år höjt med 107 mk per kalendermånad.

Barnbidragsbeloppen höjdes senast den 1 oktober 1991. Det förhöjda barnbidragets belopp ändrades inte då. Senast justerades det förhöjda barnbidragets belopp från ingången av oktober 1986.

Fortsatt barnbidrag har årligen betalats för ungefär 65 000—66 000 barn.

Årligen har knappt 200 000 barn fått förhöjt barnbidrag som betalas för barn under tre år.

1.2. De föreslagna ändringarna

Det föreslås att 1 § 1 mom. ändras så att graderat barnbidrag från den 1 oktober 1993 beviljas också för barn som har fyllt 16 men inte 17 år.

Avsikten med ändringsförslaget är att ytterligare understryka det som i tiden var syftet med förlängningen av betalningstiden, att utveckla grundskyddet för 16-åringar och att

samtidigt utjämna familjernas utgifter för underhåll och utbildning av unga.

I överensstämmelse med den ändring som föreslås i 1 § 1 mom. föreslås det att 7 § 3 mom. upphävs som obehövligt. Likaså föreslås att 8 § 1 och 3 mom., som gäller betalningstiden för barnbidrag, ändras så att de motsvarar ändringen av 1 § 1 mom.

Av systemen med ekonomiskt stöd för barn och unga är barnbidragssystemet det viktigaste. Det förhöjda barnbidrag som betalas enligt 7 § 4 mom. har mist sin betydelse som en del av det system som utjämnar familjeutgifterna. Stödets reella värde har minskat sedan 1986. Stödet för vård av barn under tre år har kraftigt utvecklats genom annan lagstiftning under de senaste åren.

Genom förslaget till ändring av 7 § 4 mom. slopas det förhöjda barnbidraget för sådana barn som föds den 1 januari 1993 eller senare. Ändringsförslaget gäller inte barn som har fötts före den nämnda tidpunkten. Sålunda mister inte barn vars rätt till barnbidrag redan har uppkommit innan ändringsförslaget enligt planerna träder i kraft en redan uppnådd förmån. Det är möjligt att ansöka om förhöjt barnbidrag för sådana barn även sedan ändringen har trätt i kraft, om villkoren för erhållande av barnbidrag annars uppfylls.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

SlopanDET av det förhöjda barnbidraget för barn under tre år stegvis beräknas minska barnbidragskostnaderna år 1993 med 38,4 milj. mk, år 1994 med 122,3 milj. mk och år 1995 med 206,2 milj. mk. Den slutliga inbesparingen är ca 252 milj. mk på årsnivå och uppnås från och med 1996.

Att barnbidraget betalas för alla barn under 17 år graderat enligt antalet barn från den 1 oktober 1993 beräknas öka barnbidragsutgifterna med 7,4 milj. mk år 1993. Ändringens kostnadsverkningar på årsnivå är ca 30 milj. mk.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

3. Lagstiftningsordning

Riksdagsordningen har ändrats genom en lag

om ändring av riksdagsordningen (818/92) som träder i kraft den 1 september 1992. Med ändringen avskaffades möjligheten att lämna lagförslag vilande. I det ändrade 66 § 7 mom. i riksdagsordningen ingår dock en skyddsklausul enligt vilken ett lagförslag kan lämnas vilande om det försvagar det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet.

Enligt detaljmotiveringen i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av riksdagsordningen (RP 234/1991 rd.) avses med det grundläggande utkomstskyddet endast periodiskt återkommande penningprestationer till fysiska personer och bara den del av socialskyddet vars avsikt är att genom utkomsten garantera individen en nödvändig levnadsstandard. Enligt motiveringen skall till det grundläggande utkomstskyddet enligt lag höra åtminstone bl.a. barnbidrag enligt lagen om barnbidrag.

Enligt motiveringen har skyddsklausulen samma omfattning och man använder samma uttryck "det grundläggande utkomstskyddet" som i regeringens proposition angående temporär ändring av riksdagsordningen (RP 321/1990 rd.). Lagen om temporär ändring av riksdagsordningen (101/92), som gavs på basis av propositionen, trädde i kraft den 1 mars 1992 för att gälla till utgången av juni år 1995.

I grundlagsutskottets betänkande om lagförslaget till lag om temporär ändring av riksdagsordningen (GrUB 16/90) förutsatte utskottet att till det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet räknas minst de förmåner som nämns i motiveringen till propositionen, såsom barnbidraget.

I sitt betänkande om lagförslaget till permanent ändring av riksdagsordningen (GrUB 7/92) konstaterar grundlagsutskottet att det omfattar utgångspunkten för reformen, nämligen tanken bakom propositionen att vissa förmåner skall ges institutionellt skydd. Trots skyddets institutionella karaktär kunde man enligt utskottets åsikt emellertid utan en möjlighet att lämna det aktuella lagförslaget vilande t.ex. i någon mån justera förutsättningarna för att få en av skyddet omfattad förmån och i ringa mån också dess storlek, så länge de för vilka förmånen enligt en totalbedömning är oundgänglig med tanke på det grundläggande utkomstskyddet fortfarande skulle få en tillräckligt stor förmån.

Förhöjt barnbidrag har inte längre samma betydelse som det ursprungligen hade som en

inkomstöverföring till småbarnsfamiljer för ersättande av särskilda utgifter för små barn. Stödet har till största delen ersatts av stöd till barnens föräldrar för vård av barn såsom i form av kommunal dagvård och stöd för vård av barn i hemmet. Därför har det förhöjda barnbidraget på sin nuvarande nivå inte inverkan på den utkomst som garanterar småbarnsfamiljerna en nödvändig levnadsstandard.

Ett slopande av den förhöjda delen av barnbidraget på det föreslagna sättet försvagar inte det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet så att det här skulle vara fråga om ett lagförslag som enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen försvagar det lagstadgade grundläggande

de utkomstskyddet och som kunde lämnas vilande. Då ärendet ger rum för tolkning anser regeringen det dock vara önskvärt att utlåtande begärs av grundlagsutskottet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 oktober 1993. Lagens 7 § 4 mom. föreslås dock träda i kraft redan den 1 januari 1993.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag om ändring av barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/92) 7 § 3 mom. samt ändras 1 § 1 mom., 7 § 4 mom. samt 8 § 1 och 3 mom. som följer:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Barnbidrag betalas enligt denna lag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 17 år.

dermånaden efter den då barnet föddes eller rätten till barnbidrag inträdde, till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 17 år.

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget för ett barn under tre år som har fötts före den 1 januari 1993 betalas höjt med 107 mark per kalendermånad.

Barnbidrag betalas inte från ingången av den kalendermånad från vars ingång barnet börjar få invaliditetspension enligt folkpensionslagen (347/56).

8 §

Betalningstid

Barnbidraget betalas från ingången av kalen-

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1993. Lagens 7 § 4 mom. träder dock i kraft redan den 1 januari 1993.

Barnbidrag som betalas när denna lag träder i kraft ändras från den tidpunkt då denna lag träder i kraft utan ansökan att motsvara stadgandena i denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 11 september 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*